

Vereniging van Fondsen in Nederland

Foundation House
Koninginnegracht 15
2514 AB Den Haag

T 070 326 27 53
E info@verenigingvanfondsen.nl
I www.verenigingvanfondsen.nl

Rabobank NL04 RABO 0324 1390 63
KvK 40412123

Bijlage bij brief 6 december 2018: Het aantal vermogensfondsen in Nederland

Het WRR rapport “Filantropie op de grens van overheid en markt” baseert zich ter zake van het aantal Nederlandse vermogensfondsen op een onderzoek van ECSP van maart 2018¹. Dat onderzoek levert nuttige bouwstenen op in de basis-telling. Het identificeert, kort gezegd, vier categorieën van fondsen die tezamen optellen tot 950 vermogensfondsen. Daaraan worden echter nog twee categorieën toegevoegd die leiden tot een totaal-telling van 2150. Dat is feitelijk onjuist.

1. Ten eerste telt ECSP, afgerond, 900 fondsen op naam mee. Dit zijn echter naar hun aard nu juist geen vermogensfondsen. De insteller van een fonds op naam wil bewust een gift doen zonder de structuur van een eigen rechtspersoon, organisatie en administratie. Daarom brengt hij of zij die gift onder bij een instelling die wel die karakteristieken heeft, namelijk bij een fondsenwervende instelling dan wel een vermogensfonds. Zo is van de door ECSP genoemde 900 fondsen op naam alleen al de helft ondergebracht bij één enkel FIN lid. Fondsen op naam behelzen dus “geefgeld”, maar zijn zelf geen vermogensfondsen.
2. ECSP spreekt voorts van een aantal fondsen dat “wellicht bestaat”. Die zouden zich mogelijk bevinden in die gemeenten waarin blijkens de door ECSP geraadpleegde registraties nu juist geen vermogensfonds voorkomt. Zo ontbreekt de voor stichtingen verplichte inschrijving bij de Kamer van Koophandel. ECSP telt deze “groep” toch mee als “niet geïdentificeerde vermogensfondsen” en schat het aantal op 300. Het Centrum voor Filantropische Studies van de Vrije Universiteit stelde in april 2018 dat er geen aanwijzingen zijn dat deze fondsen feitelijk bestaan². De FIN onderschrijft deze stelling van de VU.

Het aantal vermogensfondsen op basis van het ECSP onderzoek is dus niet 2150, maar 950. Dat komt de FIN als ordegrrootte ook meer aannemelijk voor. Hoeveel het er daadwerkelijk precies zijn valt niet te zeggen. Er bestaat immers geen aparte registratieplicht onder de specifieke noemer vermogensfonds³. Het landschap van de particuliere vermogensfondsen is zeer divers en pluriform. Bij materiële toetsing, bij voorbeeld een aanvraag om toelating tot het FIN lidmaatschap, blijkt regelmatig dat een fonds in de praktijk niet als vermogensfonds kwalificeert.

Conclusie: uit het ECSP onderzoek kan men concluderen tot 950 vermogensfondsen. Als ordegrrootte lijkt dat de FIN aannemelijk. Het exacte aantal is onbekend.

---

¹ Erasmus Centre for Strategic Philanthropy, “Filantropische fondsen in kaart” d.d. maart 2018, de pagina’s 6, 8, 22 en 23.

² De Dikke Blauwe, 10 april 2018, www.dedikkeblauwe.nl/news/vu-onderzoekers-positief-kritisch-over-ecsp-studie-naar-vermogensfondsen. De VU onderzoekers René Bekkers, Barry Hoolwerf, en Barbara Gouwenberg zijn de auteurs van het onderzoek Geven in Nederland 2017.

³ Veel vermogensfondsen, maar lang niet alle, hebben evenals veel fondsenwervende instellingen de openbaar geregistreerde ANBI status met de daarbij behorende rechten en verplichtingen.